

Z ozirom na sedaj rastočo našo valuto in na zopetno uvedbo zakona za pobijanje draginje smo mnenja, da mora ravno država sama najprej začeti z zniževanjem svojih tarifov, potem bo lahko pritisnila na trgovce, da znižajo cene in ako bo kmet plačeval manjše pristojbine pri raznih oblastih, kupoval v trgovini cenejše blago, bo sam šel navzdol z žitnimi in živinskimi cenami brez pritiska zakona za pobijanje draginje.

Državna oblast bi si naj zapomnila star pregovor, ki pravi: Vzglede vlečejo, besede mičejo! Država začni s privlačnim vzgledom — znižanjem svojih raznih tarifov in potem bodo mikali ljudske mase razni zakoni za pobijanje draginje!

ZUPANSKA ZVEZA.

V nedeljo se je vršil v Ljubljani prvi redni občni zbor Zupanske zveze v navzočnosti nad 100 odposlancev iz vseh krajev Slovenije. V svojem otvoritvenem govoru je načelnik Zupanske zveze gospod poslanec Stanovnik povdaril, da je avtonomija Slovenije blizu in da je zato treba, da ji vzorno urejene in samoupravne občine bodo podlaga. Poročilo tajnika in blagajnika se je vzele na znanje, vprašanje društvenega glasila pa se je prepustilo v rešitev odboru. Sklenilo se je tudi, da se občni zbori krajevno menjajo. Zato bo prihodnji občni zbor v Celju. Rač. svetnik g. Jože Pirc je poročal o davčni reformi, ki za nas ni sprejemljiva. Mali in srednji ljudje bi po tem davčnem načrtu bili popolnoma uničeni. Zato je občni zbor Zupanske zveze sklenil, odločen protest proti takemu davčnemu skrupalu. Istotako je občni zbor protestiral proti stanovanjskemu pravilniku. Ker pokrajinska uprava, bolj rečeno — okrajna glavarstva, zlasti litijsko okrajno glavarstvo, ovira delovanje podružnice Zupanske zveze, se je sklenilo, da bodo poslej podružnice le zaupni organi (zaupniki), ki bo do vse vloge pošiljali Zupanski zvezi v Ljubljano, ki bo potem pošiljala dotične vloge uradno na pristojno oblastvo. Članarina se je določila na 16 kron letno. Od tega dobijo podružnični odbori 4 K, 12 kron pa dobi centralni odbor. Tekom zime bo Zupanska zveza priredi la 12 poučnih zupanskih tečajev. V Ljubljani se ustanovi poseben tečaj za občinske tajnike, zlasti v vojaških zadevah, ki so prideljene občinskim uradom. Tudi se je sklenilo, da bo Zupanska zveza založila vse občinske tiskovine. Potrebno je, da se občine zganajo in nakažejo par sto kron podpore Zupanski zvezi iz rednih dohodkov. Sedaj, ko se sklepajo proračuni, je čas za to.

Občni zbor je sprejel pri slučajnostih številne predloge in nasvete, ki jih radi omejenega prostora ne moremo vseh navesti. Kot kuriozum omenjamo, da je baje izdelan načrt nekega poštnega pravilnika, po katerem naj bi pri poštah III. razr. po deželi odpadli seski pismonoše, a dostavljanje bi potem morala prevzeti županstva!

To je pač višek upravne modrosti, zato je bilo sklenjeno, da Zupanska zveza dožene, kaj je na tem pravilniku in ga zahteva na vpogled. Enako se zahtevajo od vlade na vpogled in v izjavo vsi načrti zakonov, naredb in pravilnikov, ki posegajo v avtonomne pravice občin ali jih hočejo kršiti in omejevati z nalaganjem poslov, ki absolutno niso občinska stvar. To so zahteve zlasti glede načrta za nov občinski red in načrta vojaškega zakona. Govori se tudi, da se nameravajo vzeti občinam občinski lovi. Teh pravic si občine ne dajo vzeti. Zupanska zveza bo skrbela, da se občinam ne bodo jemale ali kratile pravice.

Vse to in še mnogo drugih važnih sklepov prič. da je Zupanska zveza sredi marljivega delovanja za blagor občin in v brambi njihovih samoupravnih pravic. Zato naj postane njen član vsak, ki ima pravico do tega. Potem bo naša tisočeročlana armada gotovo zmogovita na celi črti.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pri volitvah skupščinskega predsednika se je pokazalo, da je demokratska stranka v popolnem razpadu. Nad 30 demokratskih poslancev, je glasovalo proti volji prvakov današnjega režima Pašiču in Pribičeviću, precej poslancev je pa tudi ostalo doma, ker se nočejo zameriti ne na eno ne na drugo stran. Razkol demokratov je opisal tudi demokratski poslanec Angjelinovič drugi dan po volitvah v beograjskem listu «Novosti», kjer pravi, da demokratska stranka nič več ne pomeni in da je vsled razdorov in razkolov padla na stopnjo vladnih Turkov in pa samostojnežev.

Ob isti priliki so se pokazali tudi zemljoradniki v svoji pravi luči in podobi. Kakor se je že poročalo, je bil na sestanku opozicije sklenjen sporazum vseh opozicijskih strank, da bodo pri volitvi predsednika nastopale enotno. Vsled tega sklepa opozicije je postal položaj za vlado zelo resen in nevaren. Vsi politični krogi so bili prepričani, da bosta propadla Pašič in Pribičević, ki s svojim režimom škodujeta državi. Sklep opozicije je tedaj ustvaril najbolj razpoloženo, ne le v političnih krogih, marveč tudi med prebivalstvom, ki noče več prenašati režima žandarjev in batinašev.

Ko so se pa posamezni klubi sestali na svoja posvetovanja, se je naenkrat začelo, da je zemljoradniški klub sklenil, da bo glasoval za svojega lastnega kandidata. Ni šlo samo za onih 10 glasov, ki so jih oddali zemljoradniki, pač pa je sklep zemljoradniškega kluba slabo deloval na ves položaj. Radikalni klub, ki je v svojem odporu proti dr. Ribarju že popuščal, je začel sedaj še odločneje nastopati proti izvolitvi dr. Ribar-

ja. S tem je zemljoradniški klub pokazal, da mu je na tem, da se obdrži sedanji režim magari samo za 2—3 dni, kolikor jih je še do demisije. Zemljoradniki so s tem pokazali, da so velesrbska stranka in da so doslej le varali javnost, najsi so tudi proti Pašiču in Pribičeviću nastopali.

Vlada vztraja v svoji zanikrnosti in brezbriznosti do vsega, kar je važno in nujno potrebno za narod in državo. Največ vneme posvečuje paradame v Kumano- vem in Pragi. Za obisk Čehoslovaške je bilo najprej prijavljenih 85 poslancev, potem pa je Pašič dejal, da jih tudi 40 zadostuje.

Glede uradniškega zakona je vlada že tako daleč, da bo vpletla vanj tudi svoj znani zakon o «zaščiti države», priključeno bo namreč posebno določilo, ki pravi, da ne sme biti v državni službi nihče, ki pripada nasprotnikom obstoječega režima.

Ministri so se bavili tudi z občinskim volilnim redom za Bosno, kjer leta in leta odlagajo volitve samo, da obdržijo svoje strankarske priganjače kot komisarje in gerente na površju. Povodom proslav bodo delili tudi odlikovanja in v tej darežljivi volji so se spomnili tudi na Sokole — in za naknadno podporo sokolskega izleta v Ljubljani so odobrili in izdali 250 tisoč dinarjev. To se godi ob času, ko tlačijo narod vedno nova in hujša bremena in ko ministri vpijejo nad sestradanimi državnimi uslužbenci: «Pritegnite si jermena, če ne morete zdržati, pa pustite!»

Bolgarski ministrski predsednik Stambulijski se je na svojem potu iz Prage hotel ustaviti v Beogradu in je zaprosil našo vlado za razgovor. Vlada je njegovo ponudbo odklonila z izgovorom, da je vlada v krizi. Ta čin naše vlade je nov dokaz, njene diplomatske nezrelosti. V času orijentske krize bi bilo dvakrat koristno in potrebno, da se vlada razgovori z Bolgarijo o tem predmetu. Škodilo vsaj gotovo ne bi. S takim odbijanjem se Bolgarija naravnost sili v neslovanski tabor in se ne ublažujejo nasprotnstva izza svetovne vojne, ki jih mora biti vendar enkrat konec.

ANGLIJA.

Nova angleška vlada je sestavljena, predsedstvo ima Bonar Law, ki je vodja angleških konzervativcev. Francozi so se motili, ko so po odstopu Lloyd Georja računali na spremembo angleške zunanje politike. Iz zadnjih londonskih vesti se pa razvidi, da Bonar Law ne misli prej na rešitev neodločenih važnih vprašanj, dokler ni angleško ljudstvo pri novih volitvah izreklo svojega mnenja. V francoskih krogih se je menilo, da je Lloyd George padel predvsem zaradi svoje orijental-ske politike in da bo njegov naslednik z veseljem porabil prvo priliko, da doseže ureditev tega vprašanja. Zato je pariške kroge zelo razočaralo, ko je angleški poslanik v Parizu sporočil, da smatra lord Curzon nadaljno odgoditev orijentske konference za nujno potrebno. Franciji ne preostaja ničesar drugega, kol privoliti v to, da se konferenca odgodi do konca novembra ali začetka decembra, čeprav se v Parizu s skrbjo povdarja, da bo to pri vedno večji nestrpnosti Turkov povzročilo le nove zapletljaje.

RUSIJA.

Zunanji sovjetski komisar Čičerin se je razgovarjal s časnikarji o svojih izkustvih v inozemstvu. Rekel je, da so po njegovem mnenju vse dosedanje evropske konference zgolj prizori v medsebojni gospodarski borbi med Francijo in Anglijo. V Nemčiji se čuti nedvomno želja po čim tesnejših stikih z ruskim gospodarskim življenjem. Glavni proizvod Rusije je petrolej, ki ga hoče Rusija na vsak način braniti pred zahtevami Evrope. Največja ovira v bodoči sovjetski politiki je, v stališču nasproti sovjetom delavskih razredov v Evropi, ki se ga mora označiti kot odločno negativno.

MEDNARODNA FINANČNA KONFERENCA.

Washingtonska konferenca za poravnavo vojnih dolgov se bo vršila takoj po mednarodni finančni konferenci, katero Amerika nujno zahteva, češ, da je zelo potrebna in da se mora na vsak način vršiti pred mednarodnim svetom. Ker je pa na vrsti tudi orientalska konferenca, se s finančnim posvetovanjem ne bo dalo začeti pred koncem leta.

Naša zborovanja.

Na Polzeli v Savinjski dolini je v sredo, 1. novembra, na praznik Vseh svetnikov po prvem cerkvenem opravilu shod Ljudske stranke, oziroma Kmetijske zveze. Govori poslanec dr. Hohnjec.

Shodi Kmetijske zveze v ptujskem okraju. V nedeljo, dne 5. novembra priredi KZ politične shode: po rani maši na Ptujski gori, po pozni pa na Hajdinu. Govori poslanec Žebot. Vabima na obilno udeležbo.

V nedeljo, dne 29. oktobra, se vršita dva shoda in sicer v Podgorju in Šmiklavžu pri Slovenjgradcu in sicer po maši. Na obeh shodih govori poslanec Vlad. Pušenjak.

Vransko. Preteklo nedeljo smo tu imeli dva shoda. Dopoldne je v dvorani pri Brinovcu zborovala Slovenska ljudska stranka ob krasni udeležbi. Bilo je mnogo ljudi celo iz sosednjih župnij. Govoril je narodni poslanec Žebot. Zborovalci so glasno odobraval delovanje in postopanje naših poslancev ter obsojali goljufivo politiko Samostojne. Na shodu so bili tudi taki, ki so poprej prisegali na lažnjivi samostojni evangelij. Prišli so do spoznanja, da so nas plačani agenti Samostojne samo za nos vodili. — Popoldne pa je zboroval v Kaplji minister Pucelj. Mož je moral slišati od ljudstva tako obsodbo, kakršno zasluži. Moral je utihniti. Ljudska sodba, huda sodba.

Tedenske novice.

† ANTON JEROVSEK.

Umril je dne 23. oktobra v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici v 78. letu svoje starosti g. Anton Jerovšek, posestnik, bivši župan in brat pokojnega škofa dr. Mihaela Nepotnika ter oče ravnatelja naše Cirilove tiskarne, g. dr. Anton Jerovška. Dolgo je bil priklenjen na bolniško posteljo. Častitljivi starček se je pobožno in vzgledno pripravil na pot v večnost. Izdihnil je v naročju svojih otrok, ki so se vsi zbrali ob smrtni postelji ljubljenega očeta. Z blagopokojnim očetom Jerovškom je legel v grob gotovo eden najboljših naših mož. Bil je prava kmetijska, katoliška in slovenska neupogljiva korenina. Od leta 1871 je stal neomajeno v slovenskih vrstah in boju proti nemškutariji. Lahko mirno trdimo: Nedavno umrli Peter Novak in Anton Jerovšek sta bila v bistriškem okraju nezrušljiva stebra slovenstva, nepremagljiva pionirja v borbi za svete pravice slovenskega ljudstva. Kot priprost, a izobražen in prevdaren kmet je Jerovšek hodil celo življenje po poti, ki jo je kazal slovenskemu ljudstvu nesmrtni Slomšek: pot poštenosti, pot krščanstva, pot iskrene ljubezni do pravega napredka. Bil je globoko pobožen, skoz in skoz katoliški mož, odločen pristaš Kmetijske zveze, zvest volilec, naročnik «Slov. Gospodarja» skozi 52 let. Kot kremenit značaj je vedno neomajeno stal na edino pravih katoliških načelih. Če se je enkrat prepričal o pravičnosti kake stvari, potem ni nikdar odstopil niti za pičico, temveč je dobro stvar branil in zagovarjal proti vsakomur, najsi je bil priprost človek ali visok uradnik ali kak drugi visoki gospod.

Poleg tega je ostal skromen in priprost. Ko sem ga prikrat videl in imel priliko občevati z njim, sem ga vzljubil. Če sva se dobila na cesti, ali v njegovi prijazni in gostoljubni hiši, vedno je dobri oče Anton mirno a ljubeznjivo kot svetopisemski starček rekel: «Čujte, le delate naprej za našo pravično stvar. Mi moramo enkrat zmagati». Rajni Jerovšek je bil v letih 1881—1884 župan lepe občine Spodnja Nova vas. Kakor je bil izboren in skrben gospodar ter oče svoji domačiji in družini, tako je bil tudi izboren župan. Za časa njegovega županovanja so potlakali s kamenjem občinske ceste tudi po najhujših klancih. Se sedaj se pozna delo župana Jerovška. Bil je tudi član okrajnega zastopa ter je kot tak neprestano dregal, da so se morale graditi po okraju nove ceste in popravljati stare. Lepa in vzorna domačija, zidane ceste in spoštovanje ljudstva to so spomeniki, ki si jih je rajni Jerovšek postavil že v življenju. Hiša Jerovškova je znana po staroslovenski gostoljubnosti. Vsak je bil pri Jerovškovih vedno gostoljubno sprejet in pogoščen, bodisi znanec ali tujec, revež ali bogataš. Svoje otroke je vzgojil ne samo v značajne Slovence in zveste katoličane, ampak jih je tudi vse od prvega do zadnjega izuril v dobre gospodarje in vzgledne gospodinje. Sin Anton je ne samo izboren gospodar v Cirilovi tiskarni, ampak tudi vzoren vodja in sodruidnik raznih naših združenj in finančnih podjetij. Janez pa je kot krepka korenina vzgleden gospodar na domačiji. Vse mlade Jerovške preveva pravi očetov duh, duh vzornega gospodarja. In tega izrednega moža smo v sredo, dne 25. oktobra spremili v Slov. Bistrici k zadnjemu počitku. Spavaj sladko častitljivi starček v bližini prijatelja in sobojevnika Petra Novaka ter ob strani svoje rajne žene. Nebeški krilateci pa naj tvojo dušo z dobrimi deli vred ponesejo v nebeško domovino! Gospodu ravnatelju in vsem preostalim naše iskreno sožalje!

Smrt blagega mladeniča. Iz Brežic ob Savi nam poročajo: V petek, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne se je pomikal iz mrtvašnice tukajšnje javne bolnice na pokopališče žalosten, a veličasten spreved, kakršnega v Brežicah že dolgo nismo videli. Spremljali smo na zadnji poti dobrega, blagega in pri vseh priljubljenega, komaj 23letnega vzornega mladeniča Tončka Ferenčak, katerega nam je neizprosna smrt po kratki, zelo mučni bolezni iztrgala iz naše sredine. Rajni je bil kot kovač vesten in priden delavec, marljiv in zvest član Kat. slov. izobraž. društva, pri katerem je sodeloval pri vsaki predstavi kot izvrsten igralec, predsednik telovadnega odseka Orel, podpredsednik posavskega orlovskega okrožja, član prostovoljnega gasilnega društva itd. K večnemu počitku so ga spremljali poleg velikega števila Orlov in Gasilcev v krojih skoraj vsi člani zgoraj imenovanih društev in ogromna množica drugega občinstva. Blagega Tončka, ki je šel prezgodaj po zaslužen plačilo k nebeškemu Očetu, homo ohranili vedno v najlepšem spominu. Hudo in težko prizadeti rodbini pa izrekamo svoje iskreno in resnično sožalje.

Minister Pucelj razbija po gostilnah. V Celju je minister Pucelj v soboto, dne 21. oktobra zvečer pod vtisom vinskih duhov razgrajal v celjski kavarni «Evropa». Ko je videl pri neki mizi družbo Dunajčanov — trgovcev, ki so med seboj nemško govorili, jim je začel groziti z aretacijo. Razbijal je po mizi in dvigal stole, kakor kak šnopsar v vaški krčmi. In to samo radi tega, ker so se trgovci razgovarjali v svojem jeziku. Kaj neki k temu pravi šentjurski Drogenik, ki se je, kakot znano, podpisoval pred vojno «Drogenigg». Vsi gostje so obsojali neotesano vedenje ministra Pucelja.

Pucelj, ki je za časa vojne vršil revizivno živino ubogim kmetom v Galiciji, se je v svoji stroki tako izvežbal, da je postal celo minister. Kot tak se je posebno proslavil z znano volovsko afero, svojo mesarsko nray pa je uveljavil v celjski kavarni «Evropa», kjer se je hotel pretepati vse v večjo čast in slavo svojega ministrstva in imena. Sicer batin na srbijanski način osebnostno doslej še ni delil, utegne se pa zgoditi, da jih bo . . .